

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2024-01-17
Stockholm

Mål nr
P 9580-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-07-08 i mål nr P 1438-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommun

Ombud: Advokat J.L

Motpart

1. L.A
2. Tanums kommun
3. T.P
4. K.P
5. T.B

SAKEN

Förhandsbesked för nybyggnad av tre bostadshus (småhus) på fastigheten X i Tanums kommun

Dok.Id 1988316

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom och Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut fastställer Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommuns beslut den 22 juni 2021, MBN § 153, BYGG.2015.1729, att meddela negativt förhandsbesked för tre bostadshus på fastigheten X i Tanums kommun.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa nämndens beslut att meddela negativt förhandsbesked.

L.A har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom. Han har för egen del yrkat att avgiften för ansökan om förhandsbesked ska sättas ned till noll kr.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har anfört i huvudsak följande. Varken va-frågan eller frågan om tillfartsvägen är utredda i tillräcklig omfattning för att det ska finnas förutsättningar för att meddela ett positivt förhandsbesked. Prövningen ska göras utifrån att va-frågan ska vara löst, inte utifrån att den går att ordna. **L.A** har varken visat att va-frågan är löst eller att det är möjligt att anordna tillfartsväg till fastigheten. **L.A** kan inte inkomma med kompletterande underlag eftersom prövningen ska göras utifrån det underlag som nämnden hade att tillgå när beslutet om negativt förhandsbesked fattades. **L.A** kan inte göra gällande bestämmelsen om nedsättning av ansökningsavgift eftersom ansökan om förhandsbesked inkom till nämnden innan bestämmelsen infördes. Nämndens ledamot **C.G.H** har inte varit jävig under handläggningen av det aktuella förhandsbeskedet. **C.G.H** har ingen insyn i samfällighetsföreningens löpande förvaltning eftersom han inte har något förtroendeuppdrag. Samfällighetsföreningen förvaltar dessutom flertalet sam-fälligheter och gemensamhetsanläggningar.

L.A har anfört i huvudsak följande. Han har visat dels att det går att anlägga enskild väg, dels att det går att ansluta fastigheten till kommunalt vatten och avlopp, alternativt att det går att ordna enskilt avlopp inom den egna fastigheten. I samband med att fastigheten bildades år 2013 avgjordes vägfrågan gällande anslutning till allmän väg och fastigheten är redan ansluten till den allmänna vägen. Kommunens va-avdelning har bedömt att det går att ansluta fastigheten till kommunens va-nät. Han

har inte gett in något nytt underlag i Mark- och miljööverdomstolen. Samtliga kompletteringar har getts in till nämnden innan det aktuella beslutet fattades. Rätt till nedsättning av ansökningsavgiften följer av 12 kap. 8 a § plan- och bygglagen (PBL). Nämndens ledamot C.G.H har varit jävig vid handläggningen av ärendet. Detta eftersom han är medlem i Sannäsbergets samfällighetsförening, vars södra gräns är belägen mindre än 200 meter från hans fastighets tomtgräns.

K.P och T.P har yttrat sig i målet.

T.B har yttrat sig och anfört att infarten ska flyttas söderut för att minska störningar på hans fastighet då han redan belastas av trafikbuller.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har hållit syn i målet.

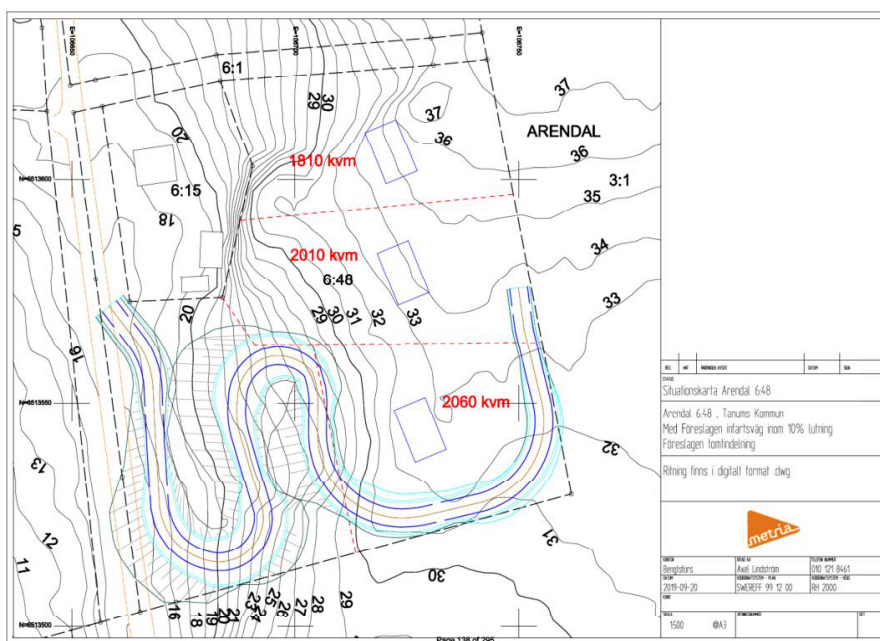
Frågan i Mark- och miljööverdomstolen är om positivt förhandsbesked kan ges för uppförande av tre bostadshus på fastigheten X i Tanums kommun.

Prövningen vid förhandsbesked ska i första hand avse frågan om byggnadsåtgärden över huvud taget kan tillåtas på den avsedda platsen, dvs. närmast en prövning av markens lämplighet för den avsedda åtgärden (se prop. 1985/86:1 s. 285). För att ett positivt förhandsbesked ska kunna ges måste grundläggande förutsättningar för byggnation på platsen vara åtminstone översiktligt klarlagda. En sådan förutsättning är att tillfartsväg går att ordna. (Se bland annat Mark- och miljööverdomstolens dom den 2 oktober 2018 i mål nr P 10835-17.)

Det är den som ansöker om förhandsbesked som ska visa att grundläggande förutsättningar för byggnation är översiktligt klarlagda. Vilken utredning som måste presenteras är beroende av omständigheterna i varje enskilt fall. Är förhållandena på platsen komplicerade och svårbedömda kan det tala för att det krävs mer utredning än vad som annars vore fallet.

Mark- och miljööverdomstolen har vid domstolens syn kunnat konstatera att den aktuella fastigheten är belägen på ett berg och sluttar kraftigt åt väster, ned mot allmän väg. Söder om fastighetens södra gräns går den allmänna vägen i en svepande kurva, vilket försvårar sikten norrut. Nivåskillnaden mellan platsen för den nya bebyggelsen och vägen är minst 16 meter. Förhållandena på fastigheten är således sådana att möjligheterna för att ordna tillfartsväg till bostadshusen är begränsade.

L.A har anfört att det är möjligt att ordna tillfartsväg till bostadshusen och har till stöd för detta bland annat gett in en situationsplan av vilken vägens till-tänkta utformning framgår, se nedan. Vägen har enligt L.A fått den aktuella utformningen med utgångspunkten att någon losstagning av berg inte ska ske.

Situationsplan över X som visar de tre bostadshusen och tillfartsvägen (framtagen av Metria, ingiven av L.A)

Något generellt krav på att det ska finnas ett giltigt tillstånd för anslutning till allmän väg när det inom ramen för en ansökan om förhandsbesked ska bedömas om det går att ordna tillfartsväg finns inte. Vilken utredning som krävs är i stället beroende av omständigheterna i varje enskilt fall. Som ovan nämnts är förhållandena på platsen komplicerade, med begränsade möjligheter att ordna tillfartsväg, vilket ställer högre krav på den utredning som presenteras.

L.A har föreslagit att anslutningen till den allmänna vägen ska ske i fastighetens norra del. Vidare ska anslutningen gå snett ut mot den allmänna vägen. Närmaste grannen T.B har anfört att infarten bör flyttas söderut. Trafikverket har ifrågasatt om vägen kan anslutas till den allmänna vägen på det sätt som föreslås av L.A. Av handlingarna i målet framgår således inte att anslutningen till den allmänna vägen är ordnad. Det går inte heller att utifrån utredningen fastställa att det kommer att gå att ordna en anslutning till den allmänna vägen för den nya bebyggelsen som kan godtas av Trafikverket. Frågan om anslutning kan därmed inte anses vara löst på det sätt som krävs för att ett positivt förhandsbesked ska kunna ges. Mot denna bakgrund bedömer Mark- och miljööverdomstolen att nämnden har haft fog för att meddela ett negativt förhandsbesked. Vid detta ställnings-tagande saknas skäl att gå in på frågan om möjligheterna att ordna vatten och avlopp. Överklagandet ska därmed bifallas och nämndens beslut fastställas. L.As invändning om jäv föranleder ingen annan bedömning eftersom Mark- och miljööverdomstolen anser att det inte förekommit jäv vid nämndens handläggning av frågan om förhandsbesked.

L.A har begärt att avgiften för hans ansökan om förhandsbesked, med stöd av 12 kap. 8 a § PBL, ska sättas ned till noll kr. Skälet för detta är nämndens långa handläggningstid. Bestämmelsen i 12 kap. 8 a § PBL infördes den 1 januari 2019 och det framgår av övergångsbestämmelserna till ändringen att äldre bestämmelser gäller för ansökningar om förhandsbesked som inkommit till nämnden före ikraftträdandet (se punkten 2 i övergångsbestämmelserna [SFS 2018:1136]). Eftersom ärendet kom in till nämnden den 29 september 2015, således före ikraftträdandet, är 12 kap. 8 a § PBL inte tillämplig. Med anledning av detta saknas stöd för att jämka ansökningsavgiften i enlighet med vad L.A har begärt. Hans yrkande i denna del ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, hovrättsrådet Johan Svensson, tekniska rådet Mats Kager och tf. hovrättsassessorn Cecilia Drum, referent.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Nicolina Redner.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-07-08
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr P 1438-22

PARTER

Klagande

Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommun

Motpart

L.A

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 17 mars 2022 i ärende nr 403-34465-2021, se bilaga 1

SAKEN

Förhandsbesked för nybyggnad av tre bostadshus på fastigheten X i Tanums kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommun (nämnden) beslutade den 22 juni 2021, § 153, dnr BYGG-2015.1729, bl.a. att meddela negativt förhandsbesked för tre bostadshus på fastigheten X.

L.A överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Västra Götalands län (länsstyrelsen). Länsstyrelsen beslutade den 17 mars 2022 att upphäva nämndens beslut och återförvisa ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

Nämnden har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut och fastställa nämndens beslut att meddela negativt förhandsbesked. Nämnden har anfört i huvudsak följande till grund för yrkandet.

Nämnden vidhåller sitt beslut. Ansökan är tillräckligt utredd för att inte ge ett positivt förhandsbesked för tre bostadshus på fastigheten X. Ansökan uppfyller inte kraven i 2 kap. 5 § plan- och bygglagen. Förhandsbesked kan därför inte beviljas på platsen enligt 9 kap. 17 § plan- och bygglagen.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

För att ett positivt förhandsbesked ska kunna ges måste grundläggande förutsättningar för byggnation på platsen vara åtminstone översiktligt klarlagda (se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 14 oktober 2016 i mål nr P 1302-16). Sådana förutsättning är bl.a. att vatten och avlopp samt tillfartsväg går att ordna.

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att det utifrån befintlig utredning i ärendet är översiktligt klarlagt att det går att ordna vatten och

avlopp samt tillfartsväg för aktuell byggnation. Det har inte framkommit några nya omständigheter som resulterar i att det i denna del finns skäl att göra en annan bedömning än den länsstyrelsen gjort. Domstolen finner således, på samma sätt som länsstyrelsen, att nämnden utifrån angivna grunder inte har haft tillräckliga skäl att meddela negativt förhandsbesked. Nämndens överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 29 juli 2022.

Susanne Lindblad

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Susanne Lindblad, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Åkerlund. Föredragande har varit beredningsjuristen Sara Törnkvist.